

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 135/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júna 2019 v senáte zloženom z predsedu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369, zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžrk 12/2018 zo 4. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Poľnohospodárska Pôda s. r. o., Sibírska 55, Bratislava, IČO 44 138 369 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou LawService, s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Konečný, pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Sžrk 12/2018 zo 4. decembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

V zmysle čl. X Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 účinného od 26. apríla 2019 bola táto ústavná sťažnosť pridelená sudcovi Petrovi Molnárovi ako sudcovi spravodajcovi druhého senátu ústavného súdu, ktorého ďalším členom je sudca Ľuboš Szigeti a predsedom sudkyňa Jana Laššáková.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 24. júna 2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi [REDAKOVANÉ] ako predávajúcou a sťažovateľkou ako kupujúcou, týkajúca sa pozemku registra C KN, parcelné číslo [REDAKOVANÉ] – orná pôda s výmerou 479 m² v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. Dňa 2. júla 2015 bol Okresnému úradu Nitra, katastrálnemu odboru (ďalej len „kataster“) doručený návrh na zápis vlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti v prospech sťažovateľky a ten rozhodnutím č. V 5246/15 z 24. júla 2015 vklad vlastníckeho práva povolil.

Vláda Slovenskej republiky počas konania o povolení vkladu na katastri 8. júla 2015 schválila uznesením č. 401 návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na realizáciu stavby s názvom „Vybudovanie strategického parku“, ktorá má byť umiestnená aj v katastrálnom území [REDAKOVANÉ]. V zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o niektorých opatreniach“) na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Týmto dňom tak vzniklo štátu predkupné právo vo vzťahu k už uvedenému pozemku.

Žiadosť Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky pod č. 20801/2015-1000-35060 z 20. júla 2015 o zápis predkupného práva štátu bola doručená katastru 22. júla 2015 a zaevidovaná pod č. Z 5113/15.

Dňa 19. októbra 2015 prokurátorka Okresnej prokuratúry Nitra (ďalej aj „prokurátorka“) doručila katastru protest sp. zn. Pd 232/15/4403-2 z 15. októbra 2015 proti rozhodnutiu katastra č. V 5246/2015 o povolení vkladu a navrhla toto rozhodnutie ako nezákonné zrušiť. Uvedený protest prokurátorky bol odôvodnený najmä tým, že rozhodnutím katastra č. V 5246/2015 bol porušený zákon a to § 31 ods. 1 a ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych práv a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“) a takisto zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“).

Podľa prokurátorky v čase vydania rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva považoval kataster za preukázané, že na nehnuteľnosť, ktorá tvorila predmet katastrálneho konania, existovalo zákonné predkupné právo, a preto mal podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona na túto skutočnosť prihliadnuť. Konanie malo byť podľa § 31a písm. c) katastrálneho zákona prerušené a účastníci konania mali byť vyzvaní, aby doložili listiny preukazujúce, že štát svoje predkupné právo nevyužil. Ak by túto skutočnosť nepreukázali, bol by to dôvod na zastavenie katastrálneho konania podľa § 31b ods. 1 písm. f) katastrálneho zákona.

Prokurátorka bola toho názoru, že kataster neprihliadol na existenciu zákonného predkupného práva štátu ako na právne významnú skutočnosť, presne a úplne nezistil skutočný stav veci vo vzťahu k existencii zákonného predkupného práva štátu, a to bolo účastníkmi zmluvy obídené, čo spôsobilo absolútnu neplatnosť zmluvy.

Konanie o proteste prokurátora sa viedlo pred katastrom, ktorý vydal rozhodnutie č. UP 36/2015-7 z 2. 11. 2015, ktorým vyhovel protestu prokurátorky a svoje rozhodnutie z 24. júla 2015 o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zrušil.

Na základe odvolania sťažovateľky proti rozhodnutiu katastra z 2. novembra 2015 vo veci rozhodoval Okresný úrad Nitra, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností (ďalej len „odvolací správny orgán“), ktorý rozhodnutím č. UPo 28/2015-4/To OU-NR-OOP-2016/003236-4 k: Pd 232/15/4403-2 V 5246/2015 z 18. januára 2016 zamietol odvolanie žalobcu a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa z 2. novembra 2015 potvrdil ako vecne správne.

Proti rozhodnutiu odvolacieho správneho orgánu z 18. januára 2016 sťažovateľka podala správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11 S 22/2016-122 z 15. novembra 2017, ktorým žalobu sťažovateľky zamietol ako nedôvodnú podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správy súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a o trovách konania rozhodol podľa § 168 a § 169 SSP.

Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP, v ktorej navrhla, aby najvyšší súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, ako aj rozhodnutie katastra zruší a vec vráti odvolaciemu správne orgánu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala priznať jej právo na náhradu trov konania.

Napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu bola kasačná sťažnosť sťažovateľky podľa § 461 SSP zamietnutá ako nedôvodná. Zároveň sa účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že už v kasačnej sťažnosti namietala nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu, pretože neobsahoval žiadnu argumentáciu, prečo by malo byť predkupné právo podľa § 3 ods. 5 zákona o niektorých opatreniach takou

skutočnosťou, na ktorú je kataster v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona povinný pri povolení vkladu vlastníckeho práva prihladiť. Vzhľadom na neurčitosť právneho pojmu „skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu“ mal podľa sťažovateľky krajský súd poskytnúť jeho výklad.

Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď subsumoval predkupné právo štátu do kategórie skutkových a právnych skutočností, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Uviedla, že predkupné právo je inštitútom upraveným v zákone č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a prostredníctvom neho môže dôjsť k usporiadaniu vlastníckych práv k pozemkom v súvislosti s významnou investíciou, avšak toto právo nemožno vynucovať prostredníctvom katastra. Preto bolo podľa nej potrebné v konaní zodpovedať, aké nároky vyplývajú z porušenia predkupného práva štátu a či vôbec je následkom jeho porušenia absolútna alebo relatívna neplatnosť právneho úkonu, resp. či sú s jeho porušením spojené iné následky.

Sťažovateľka ďalej namietala, že platnosť právneho úkonu je potrebné posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase jeho vzniku a nie v čase rozhodovania o návrhu na vklad.

Sťažovateľka namieta, že najvyšší súd svoj právny záver nezdôvodnil zo všetkých právnych hľadísk, pričom ona sama dáva do pozornosti záver, že predkupné právo štátu v čase uzatvorenia zmluvy o prevode nehnuteľnosti neexistovalo a vzniklo až po jej uzatvorení a to ex lege, pričom správny orgán nemá posudzovať platnosť tohto právneho úkonu v čase posudzovania návrhu na vklad, ale prihliadať len na prípadné porušenia zákona z procesného hľadiska.

Napadnuté rozhodnutie je podľa nej arbitrárne, čo spôsobuje porušenie jej práva na spravodlivý proces. Sťažovateľka uvádza, že najvyšší súd „... *dospel k záveru, že neprihliadnutie Okresného úradu v konaní o povolenie vkladu na existenciu predkupného práva štátu podľa § 2 ods. 5 Zákona o niektorých opatreniach obmedzuje zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva a je to skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu*“.

Sťažovateľka ďalej uvádza, že „*Úprava predkupného práva je de lege lata zrozumiteľná, jasná a v súlade s požiadavkou hodnotovej bezrozpornosti právneho*

poriadku. Nesprávne právne posúdenia resp. výklady doteraz produkované zo strany štátnych orgánov i správneho súdu sú nielen porušením práva na spravodlivý proces, ale i zásahom do základného práva Sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“.

Sťažovateľka konštatuje, že „Najvyšší súd porušil právo Sťažovateľa podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru týkajúceho sa ochrany majetku, pretože nerešpektoval: 1) princíp rešpektovania majetku, 2) princíp odňatia (zbavenia) majetku podľa pravidiel, 3) princíp zachovania rovnováhy medzi požiadavkami všeobecného záujmu komunity a požiadavkami na ochranu základných práv jednotlivca.“.

4. Napokon sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález v znení:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 Rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžrk/12/2018 zo dňa 4. 12. 2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 4 Sžrk/12/2018 zo dňa 4. 12. 2018 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 415,51 € vrátane DPH na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

5. Kasačný súd sťažovateľke, krajskému súdu ani ďalším účastníkom náhradu trov kasačného konania nepriznal.

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy podané navrhovateľom bez zastúpenia a bez ustanoveného právneho zástupcu (v zmysle § 34, 35 a 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti ustanovené zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene a zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

13. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

14. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

15. Podľa § 3 ods. 5 zákona o niektorých opatreniach na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.

16. Podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona okresný úrad preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada okresný úrad aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

17. Podľa § 31 ods. 3 katastrálneho zákona ak sú podmienky na vklad splnené, okresný úrad vklad povolí; inak návrh zamietne.

18. Podľa § 3 ods. 5 správneho poriadku musí rozhodnutie správnych orgánov vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

19. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

20. Podľa § 46 správneho poriadku musí byť rozhodnutie v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

21. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

III.

22. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu došlo napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta najmä, že najvyšší súd napadnutý rozsudok neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberal sa všetkými jej námietkami

uvedenými v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľky najvyšší súd rozhodol arbitrárne, v dôsledku čoho malo dôjsť k porušeniu jej označených základných práv a práv.

Predovšetkým sa nestotožňuje s názorom krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré subsumovali predkupné právo štátu do kategórie skutkových a právnych skutočností, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra.

23. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzických osôb a právnických osôb. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkých zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavovať nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi (IV. ÚS 622/2018).

24. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže

mat' základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

25. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

26. Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že súdy majú povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno to chápať tak, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

27. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

28. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti aj najvyšší súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a z toho vyvodit' záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

29. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol: „... správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia)...

... Vzhľadom na právnu podstatu predkupného práva vo všeobecnosti a účel sledovaný zákonom č. 175/1999 Z. z., ktorým je zjednodušenie usporiadania vlastníckych vzťahov potrebných na prípravu stavieb, ktoré sú významnou investíciou z hľadiska celého hospodárstva Slovenskej republiky (vid' § 1 ods. 1 zákona č. 175/1999 Z. z., dôvodová správa k zákonu č. 175/1999 Z. z., dôvodová správa k zákonu č. 154/2015 Z. z.), dospel kasačný súd k záveru, že zmluvná voľnosť vlastníka pozemku, ku ktorému sa viaže predkupné právo štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., je obmedzená priamo zo zákona, a teda vlastníci dotknutých pozemkov sú povinní v prípade ich zamýšľaného predaja prednostne ponúknuť tieto pozemky na kúpu štátu. Iba takýto výklad § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. môže byť v súlade s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z.

... Neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného z tohto predkupného práva pri zamýšľanom prevode dotknutej nehnuteľnosti, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. a porušením § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo štátu vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností...

... sťažovateľ v kasačnej sťažnosti neuviedol také skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné jeho námietku o porušení zásady rovnosti v preskúvanom správnom konaní považovať za odôvodnenú. Ostatné námietky sťažovateľa vyhodnotil kasačný súd taktiež ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu.“

30. Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku dostatočne zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu č. k. 11 S 22/2016-122 z 15. novembra 2017 zamietol. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnený a ani za arbitrárny, t. j. taký, ktorý by bol založený na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

31. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základnými právami, ako aj právami, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky,

ktorou namietala porušenie svojich základných práv a práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. K rovnakým právnym záverom ústavný súd dospel aj pri rozhodovaní vo veciach vedených pod sp. zn. IV. ÚS 622/2018, I. ÚS 2/2019 a I. ÚS 26/2019.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2019